

2021RGW120

DATUM	15-6-2021
AAN	Cie RGW
VAN	Huib van Essen
ONDERWERP	Meerlaagse agrarische bedrijfsbebouwing

Recent heb ik kennisgenomen van de realisatie van een varkensstal met meerdere bouwlagen aan de Cattenbroekerdijk 34 in Linschoten. Dit is een ongewenste ontwikkeling waarin ik aanleiding vind om actie op te ondernemen en u vroegtijdig alvast op hoofdlijnen te informeren.

Het provinciaal beleid is er op gericht om het stallen van dieren in agrarische bedrijfsbebouwing te beperken tot één bouwlaag. Hiermee wordt grote concentratie van dieren voorkomen. Daarbij speelt ook dat hiermee wordt voorkomen dat creatief wordt omgegaan met de maximale omvang van het bouwvlak van 1,5 ha voor intensieve veehouderij. In de Interim Omgevingsverordening is – evenals in de voorgaande provinciale verordening – in artikel 8.1, lid 2 een instructieregel opgenomen die o.a. bepaalt dat een bestemmingsplan in bouwregels moet voorzien dat een agrarisch bedrijfsgebouw uit maximaal één bouwlaag mag bestaan voor het stallen van dieren. Gemeenten moesten deze voorwaarde (mede in relatie tot voorwaarden met betrekking tot de maximale uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bouwvlakken en het maximum van één bedrijfswoning per agrarisch bouwperceel) binnen twee jaar na inwerkingtreding van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) 2013 verwerken in een bestemmingsplan (artikel 10.2i, lid 2 Interim Omgevingsverordening (IOV)). Dit is de enige instructieregel met een dergelijke korte tijdshorizon. Sinds 2016 is de specifieke voorwaarde t.a.v. bouwlagen in de regels van de PRV opgenomen. Tot dan toe was dit als toelichting in de PRV verwoord.

De ervaring met het beleid ten aanzien van bouwlagen in agrarische bedrijfsbebouwing is dat een vergelijkbare ontwikkeling als Cattenbroekerdijk 34 voor zover ons bekend niet eerder is voorgekomen binnen de provincie. Evenmin zijn er ambtelijk dergelijke signalen ontvangen van gemeenten, organisaties of inwoners. Daarmee lijkt het te gaan om een incident. Dit neemt niet weg dat actie vereist is. Ik wil dat via twee sporen doen die parallel aan elkaar lopen.

Spoor 1: Casus Cattenbroekerdijk 34

Aan de Cattenbroekerdijk 34 in Linschoten is recent een varkensstal met meerdere bouwlagen gerealiseerd. Op 13 mei 2020 heeft gemeente Montfoort hiervoor een omgevingsvergunning verleend. Deze omgevingsvergunning is onherroepelijk en hiertegen staan geen rechtsmogelijkheden meer open.

Het vigerende bestemmingsplan bevat geen regels die het bouwen van een stal bestaande uit meerdere verdiepingen expliciet uitsluit. Door middel van een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid is een grotere goothoogte van het gebouw mogelijk gemaakt. De gemeente heeft naar nu is gebleken geen opvolging gegeven aan bovengenoemde instructieregel uit de PRV. De ontwikkeling heeft mij onaangenaam verrast en aanleiding gegeven voor een bestuurlijk overleg met de gemeente. De wethouder in dit overleg aangegeven ook onaangenaam verrast te zijn en alles in het werk te willen stellen om herhaling te voorkomen. Uit dit overleg blijkt dat de gemeente zich ten tijde van vergunningverlening niet bewust was van de strijdigheid met het provinciaal beleid en dat dit mede vanwege organisatorische redenen is ontstaan. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de gemeenteraad geïnformeerd over de geconstateerde strijdigheid. In het overleg is van gemeentezijde ook aangegeven dat de bouwlaagbeperking wordt opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied dat dit jaar wordt herzien en in procedure wordt gebracht. Hiermee wordt voorkomen dat deze situatie zich zou kunnen herhalen. Op dit moment wordt tevens nagegaan in hoeverre andere vergunningen rechtmatig zijn verstrekt.

Spoor 2: Generieke doorwerking beleid agrarische bedrijven (artikel 10.2i Interim Omgevingsverordening)

Alhoewel vergelijkbare ontwikkelingen als de casus Cattenbroekerdijk 34 binnen de provincie mij nu niet bekend zijn, zie ik aanleiding voor RO-overleg met gemeenten over implementatie en toepassing van dit provinciaal beleid. Mijn inzet hierbij is om met gemeenten in kaart te brengen of wordt voldaan aan deze instructieregel en – voor zover dat niet of onvoldoende is gedaan – op welke wijze dit alsnog wordt verwerkt. Ik heb er vertrouwen in dat we samen met gemeenten tot goede afspraken kunnen komen over vertaling van dit beleid in gemeentelijke plannen en de praktijk van vergunningverlening. Meer toelichtend staat de volgende werkwijze voor ogen.

1. Oriëntatie provinciebreed (korte termijn)

- Quick scan van beleid en plannen. Met deze quickscan beogen we inzicht te krijgen in hoe in buitengebiedplannen het aantal bouwlagen is begrensd. Dit kan door middel van verbodsbepalingen of definities. Binnenplanse flexibiliteitsmogelijkheden (zoals wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden) worden hierbij ook betrokken. Omdat ons beleid op dit punt ook gaat over de omvang van agrarische bouwvlakken en tweede agrarische bedrijfswoningen, wordt dit ook in de quickscan meegenomen.
- Gesprekken met gemeenten over de gemeentelijke praktijk van beleid en uitvoering. Hoe wordt omgegaan met verzoeken voor meerlaagse agrarische bedrijfsbebouwing? Zijn er situaties bekend waar meerdere bouwlagen zijn aangevraagd (of zelfs vergund)? In deze gesprekken wordt implementatie in het bestemmingsplan geagendeerd en wil ik – indien gemeente het onvoldoende hebben verwerkt in het bestemmingsplan – bespreken hoe het gemeentelijke beleid op korte termijn in lijn wordt gebracht met dit sinds 2013 vigerende provinciaal beleid. Ook de uitbreiding van agrarische bouwvlakken en tweede agrarische bedrijfswoningen zijn daarbij onderwerpen van het gesprek.

2. Verkenning van oplossingsrichtingen (korte termijn)

- Wat kunnen gemeenten en provincie doen om herhaling te voorkomen en dit beleid te implementeren? Duidelijk is op dit moment al wel dat agendering van het onderwerp ook leidt tot bekendheid met deze regel bij gemeenten. De indruk is momenteel dat in tegenstelling tot uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van bouwvlakomvang niet alle gemeenten weet hebben van de provinciale regel die gaat over maximering van bouwlagen in agrarische bedrijfsgebouwen en dat hier zowel intern als bij gemeenten beperkt aandacht voor is geweest. Met gemeenten wordt in de gesprekken gedeeld dat realisatie of uitbreiding van bedrijfsbebouwing voor zover dat mogelijk wordt gemaakt met flexibiliteitsbepalingen, overwegingen ten aanzien van een goede ruimtelijke ordening betrokken moeten worden en dat meerlaagse stallen daar niet van getuigen zoals ook in het provinciaal beleid is neergelegd.
- De mogelijkheden die er zijn voor de korte en middellange termijn zullen intern en in het gesprek met gemeenten worden verkend. Het gaat hierbij om het maken van afspraken over wat beleidsmatig nodig is, welk proces doorlopen moet worden en hoe de vergunningverleningspraktijk omgaat met deze provinciale regel.
- Ook zal de meer juridische zijde van het vraagstuk worden verkend. Wat kunnen we vanuit het Wro- en Omgevingswetinstrumentarium doen om herhaling te voorkomen?
- De verkenning is er op gericht om in beeld te krijgen hoe we samen met gemeenten zo snel mogelijk invulling geven aan de instructieregel en er in de tussentijd geen ruimte is of wordt gegeven aan ontwikkelingen die strijdig zijn met deze regels uit de IOV.

3. Keuze en uitvoering

- Het resultaat van de hiervoor genoemde acties 1 en 2 geeft meer zicht op de daadwerkelijke omvang van de problematiek en wat hierin de mogelijkheden zijn voor zowel gemeente als provincie. Waar nodig en wenselijk zal ik hierover nadere concrete afspraken met gemeenten maken.

Naast de concrete afspraken die nu met gemeente Montfoort zijn gemaakt, wordt reeds aan de eerste stappen van het tweede spoor gewerkt. Ik informeer u actief over de voortgang daarvan.